

Књиге за сва времена

# МАРК ТВЕН ДОЖИВЉАЈИ ТОМА СОЈЕРА



Креативни центар



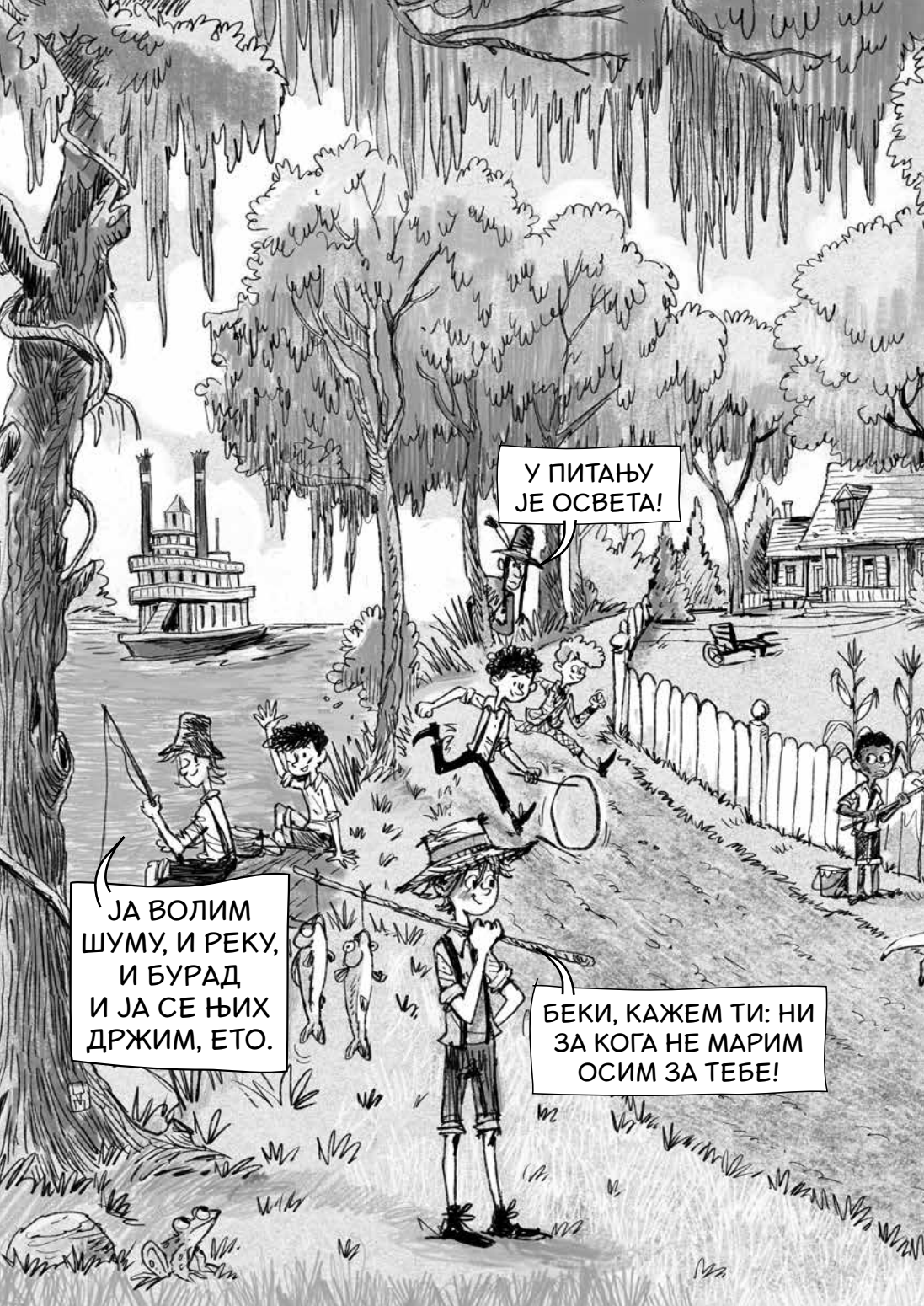
Књиге за сва времена

# МАРК ТВЕН ДОЖИВЉАЈИ ТОМА СОЈЕРА

Превео Станислав Винавер



Креативни центар



У ПИТАЊУ  
ЈЕ ОСВЕТА!

ЈА ВОЛИМ  
ШУМУ, И РЕКУ,  
И БУРАД  
И ЈА СЕ ЊИХ  
ДРЖИМ, ЕТО.

БЕКИ, КАЖЕМ ТИ: НИ  
ЗА КОГА НЕ МАРИМ  
ОСИМ ЗА ТЕБЕ!

ТАЈ ДЕРАН – АМА,  
НЕ МОЖЕШ ДА ГА  
УХВАТИШ НИ ЗА ГЛАВУ,  
НИ ЗА РЕП.

ХЕЈ, ТЕТКА ПОЛО!  
ТОМ ЈЕ ПОНОВО  
ЗБРИСАО СА ЧАСА!

С ВАМА НИКАД  
ВИШЕ НЕ МИСЛИМ  
РАЗГОВАРАТИ.

## ПРЕ НЕГО ШТО ПОЧНЕШ ДА ЧИТАШ ОВУ КЊИГУ

Пред тобом је једна од најпознатијих књига за децу на свету. То је роман америчког писца Марка Твена, у којем се говори о пустоловинама дечака Тома Сојера. Књига је објављена давне 1876. године, али и данас забавља младе читаоце широм света. Главни јунак је дечак Том, који живи у малом месту поред реке Мисисипи у Америци. О дечаку се брине његова тетка Пола, а ту су и његови рођаци Сид и Мери, пријатељи Хаклбери Фин и Џо Харпер, као и симпатија Беки Тачер. Том и његови пријатељи познати су по томе што су несташног духа и сваког часа спремни за неку враголију.

Све Томове авантуре почињу готово сасвим безазлено, из досаде или радозналости.

Сећаш ли неког свог несташлука?

Да ли су те тада у пустоловину вукли знатижеља, узбуђење или нешто сасвим друго?

Која су те осећања обузимала пре поласка у авантуру, а која после ње?

После Томовог несташлука обично би уследила казна. Да ли се и теби догодило нешто слично?

Да ли је твоја пустоловина донела нешто добро?



## Савети за читање

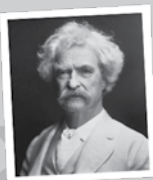
Док читаш ову књигу, означи поједина места како би ти касније било лакше да их пронађеш и да одговориш на питања у вези с догађајима и јунацима у роману. Ако је књига из библиотеке, запиши у свеску бројеве страна на којима се налазе неки описи или важне речи, а можеш и да их препишеш.

- Обрати пажњу на то како се тетка Пола односи према Тому и означи нека од оних места где говори о њему.

- Међу Томовим пријатељима посебно се издвајају Хаклбери Фин и Џо Харпер. Означи нека од оних места на којима писац описује њихов изглед и понашање.

- Означи део текста у којем се говори о томе како су Том и његови пријатељи одлучили да побегну од куће.

- Том покушава на различите начине да освоји Беки Тачер, своју симпатију. Издвој онај који је по теби најзабавнији.



## Биографија писца

Самјуел Лангхорн Клеменс, познатији као Марк Твен, рођен је 1835. године и један је од највећих америчких и светских писаца за децу и омладину. Као и већина писаца, имао је веома занимљив живот – био је шегрт у штампарији, лађар на реци Мисисипи, копач злата на Дивљем западу, а неко време радио је и као новинар.

Међу његовим најпознатијим романима су: *Доживљаји Тома Сојера*, *Доживљаји Хаклберија Фина*, *Краљевић и његов ђак*, *Јенки на двору краља Аршуре...*

Према једном од објашњења, писац је изабрао књижевно име Марк Твен у знак поштовања према кормиларима на Мисисипију. Пловећи реком, морнари су бацали оловни мерач дубине како би проверили да ли је вода довољно дубока за пролазак пароброда. Узвик *Mark twain!* (*Показује два хвајша!*) значио је да пароброд улази у сигурне воде.



Уколико ти се ова књига посебно допала и желиш додатно да истражиш доба у којем су живели јунаци Марка Твена, потражи у библиотеци њено старије издање које је објавио *Креативни центар*. Оно је допуњено бројним занимљивостима о животу поред реке Мисисипи и другим детаљима везаним за причу о Томовим авантурама.



У граду Ханибалу у држави Мисури налази се Музеј детињства Марка Твена. Становници тог малог места посвећено чувају успомену на великог писца и радо угошћавају многобројне посетиоце који обилазе кућу у којој је одрастао Самјуел Клеменс. Музеј у понуди има мноштво различитих програма намењених ученицима и наставницима.

У граду се налази и статуа која приказује познате књижевне јунаке – Тома Сојера и Хаклберија Фина.



Истражи на интернету и откриј занимљиве детаље везане за овај музеј, као и то где се налази пиратска јазбина направљена по замисли Тома Сојера. Затражи помоћ наставника енглеског језика или неке друге одрасле особе која добро зна енглески.





## ПРЕДГОВОР

Готово све пустиловине забележене у овој књизи збиља су се и догодиле, и то две-три доживео сам ја лично, а све су остале доживљаји некадашњих мојих школских другова, малишана као и ја што сам био. Хак Фин је узет из живота, а исто тако и Том Сојер, само што Том Сојер није преликан са једног јединог дечака, него је мешавина битних особина тројице малишана које сам све познавао; на тај начин Том Сојер припада „сложеном стилу у грађевинарству“.<sup>1</sup>

Све оне чудне празноверице о којима се у књизи говори биле су распрострањене међу децом и робовима на америчком западу у оно доба када су се одигравали догађаји који су овде описани, дакле пре неких тридесет или четрдесет година.

Књига је углавном намењена забави дечака и девојчица, али се ипак надам да то неће послужити

---

<sup>1</sup> „Сложени стил“ у архитектури спаја у себи особине неколико „простих стилова“. У овом случају, Том Сојер је грађен по угледу на три дечака.

Марк Твен

одраслима као разлог да је одгурну од себе, пошто сам се донекле трудио да њоме на пријатан начин подсетим и одрасле, мушкарце и жене, на оно што су они сами некада били, што су осећали, мислили и говорили и у какве су се све необичне и настране потхвате упуштали, понеки пут.

Писац  
Хартфорд, 1876. г.



1

## ТОМОВЕ ИГРЕ И БИТКЕ

– Томе!

Нико се не одазива.

– Томе!

Нико.

– Шта ли је с тим дечаком, баш бих волела да знам.  
Еј, Томе!

Стара госпођа спусти наочаре и погледа преко њих по читавој соби. Онда их опет мало подиже и погледа испод њих. Међутим, она такоређи никад није ни гледала на њих, или кроз њих, кад би год хтела да уочи тако нешто ситно као што је један дечкић, јер те су наочари биле њене „парадне“ наочари, оне су биле понос срца њена и служиле су само „за дику“, а никако „за употребу“; од њих јој је била слаба вајда, таман толика као кад би натакарила уместо њих два фурунска прстена. За часак се мало као премишљала шта ће и како ће па онда рече, не богзна како гласно, али ипак тако да ју је могао чути читав собни намештај:

– Е, знаш шта је, ако ми само паднеш шака, ја ћу те...!

Није довршила реченицу јер се већ била сагла и размлатарала се метлом испод кревета – па јој је требало мало даха да би сваки свој потез метлом могла да изведе са нарочитим нагласком. Само, осим мачке није ништа истерала на видело.

– Такво нешто као тај дечак никад нисам видела!

Она оде до отворених врата, стаде на сама врата, па баци поглед на оне своје такозване „баштице“: на неколико врежа од патлицана и татулу „џемсоновку“.<sup>2</sup> Али Тома нигде ни од корова. Она онда подиже глас – а израчунала му такав угао да се чује и мало подаље – па завика:

– Ехе-ееј! То-ме!

Иза ње зачу се неки лак шум. Она се окрете баш на време да шчепа једног малишанчића за пеш од капута и да га придржи да јој не клисне.

– Ју, како да се не сетим оставе! Шта си радио тамо?

– Ништа.

– Ништа! Ама погледај те руке и та уста. А од чега ти је то?

– Не знам, теткице!

– Е, ако ти не знаш, ја знам. То ти је пекмез, ето од чега је то! Ама, сто сам ти пута казала, к себи руке од тога пекмеза, иначе ћу те жива одрати! Додај-дер ми тај прут! – Прут се већ био подигао. Опасност крајња.

– Јао, тетка! Погледај тамо, шта је оно иза тебе?

Стара госпа окрете се што је брже знала, па руком зграби и сукње да се што пре склони од опасности, а мој ти шврћа шмутну што је игда могао, попентра се

---

<sup>2</sup> Татуле из Џемстауна.

МАРК ТВЕН  
ДОЖИВЉАЈИ  
ТОМА СОЈЕРА

Прво издање

Наслов оригинала:  
Mark Twain, The Adventures of Tom Sawyer

Илустрације  
Душан Павлић

Прево  
Станислав Винавер

Уредник  
Анђелка Ружић

Графички дизајн  
Јакша Лакићевић

Технички уредник  
Саша Стефановић

Издаје  
*Креативни центар*  
Београд, Градиштанска 8  
Тел.: 011 / 30 88 446  
[www.kreativnicentar.rs](http://www.kreativnicentar.rs)  
e-mail: [info@kreativnicentar.rs](mailto:info@kreativnicentar.rs)

За издавача  
Мр Љиљана Маринковић

Штампа: *Калиграф*, Београд

Година штампе: 2024

Тираж: 1500

Copyright © Креативни центар 2024

ISBN 978-86-529-1252-0

Књиге за сва времена

Књиге најпознатијих домаћих  
и страних аутора

Савети за читање и боље  
разумевање књижевног дела

Креативни задаци као инспирација  
за рад након прочитане књиге

